

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Φύλλο εργασίας αρ. 1

Θέμα: Ονοματικές και επιρρηματικές δευτερεύουσες προτάσεις
ΚΕΙΜΕΝΟ 1

[...] η ελληνική γλώσσα ούτε πάσχει ούτε φτωχαίνει ούτε κινδυνεύει. Είναι ανοησία να ταυτίζεται η αλλαγή της γλώσσας με τη «φτώχεια». Η αλλαγή είναι συστατικό της ζωής και της διάρκειας των γλωσσών. Είναι υποκρισία να ονομάζεται «υποβάθμιση» η χρήση της γλώσσας από τις ομάδες νέων. Οι νέοι χρησιμοποιούν νεολογισμούς, γιατί παράγουν μηνύματα ανταρσίας ή αμφισβήτησης. Είναι ψέμα ότι η γλώσσα κινδυνεύει από ξένες λέξεις. Είναι θεωρητικά αδύνατο να αντικατασταθούν σιγά σιγά οι λέξεις μιας γλώσσας από ξένες λέξεις. [...] Η καταγγελία της ελληνικής γλώσσας για «ρύπανση» ή «υποβάθμιση» και «φτώχεια» είναι ακραία αντιεπιστημονική. Αρκετοί τείνουν, σήμερα, να πιστεύουν ότι η γλώσσα πάσχει, επειδή απομακρύνεται από τις ρίζες. Η αδιανόητη όμως αυτή θέση σημαίνει και αυτό, ότι μια γλώσσα διατηρεί την ποιότητά της όταν «δεν» εξελίσσεται και «δεν» αλλάζει, αφού μένει στατική για να διατηρήσει «την καθαρότητά» της! Αν πράγματι ευσταθούσε κάτι τέτοιο ένα πράγμα θα ήταν σίγουρο, ότι η αμερικάνικη-αγγλική θα ήταν πολύ φτωχότερη!

Α. Φραγκουδάκη, εφημ. *Τα Νέα* (διασκευή)

1. Στο πιο πάνω κείμενο να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις, να προσδιορίσετε το είδος τους (ειδικές, ενδοιαστικές, βουλητικές, πλάγιες ερωτηματικές) και τον συντακτικό τους ρόλο.

2. Στις παρακάτω φράσεις **α.** να υπογραμμίσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις **β.** να δηλώσετε το είδος τους (ειδικές, ενδοιαστικές, βουλητικές, πλάγιες ερωτηματικές) και **γ.** τον συντακτικό τους ρόλο.

α. Κατά την διάρκεια της νύχτας έγινε γνωστό κι αυτό, ότι ο στρατός υποχώρησε μετά τη μάχη.,

β. Οφείλεις να ακούσεις τις συμβουλές του γιατρού σου.,

γ. Μετά τις τελευταίες εξελίξεις ανησυχούσε διαρκώς μήπως χάσει τη θέση του.,

δ. Διάβασα στην εφημερίδα ότι τη φωτιά την έβαλαν εμπρηστές.,

ε. Πήγα στο γραφείο του και του ζήτησα να πάρω άδεια στο τέλος του μήνα.,

στ. Απαγορεύεται να καπνίζετε σ' αυτό το δωμάτιο.,

ζ. Φοβάται μήπως δεν φτάσει έγκαιρα στο συνέδριο.,

ι. Απορώ γιατί ήρθες.,

ια. Διαδόθηκε ότι κέρδισες το λαχείο.,

ιβ. Ένα μόνο να ξέρεις, ότι η επιτυχία απαιτεί διαρκή προσπάθεια.,

ιγ. Δε μπορούσε να κοιμηθεί, γιατί αναρωτιόταν πώς είχε γράψει στις εξετάσεις.,

Θέμα: Ευθύς και πλάγιος λόγος

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Αν λοιπόν υποτάξουμε τους Αθηναίους και τους γείτονές τους, που κατοικούν τη χώρα του Πέλοπα από τη Φρυγία [Πελοπόννησο], θα κάνουμε την Περσία τόσο μεγάλη, ώστε να έχει σύνορα με τον ουρανό. Ο ήλιος δε θα δει καμιά χώρα να συνορεύει με τη δική μας, αλλά όλες εγώ, με τη δική σας βοήθεια, θα τις κάνω ένα κράτος, αφού διασχίσω με τον στρατό όλη την Ευρώπη. Μαθαίνω ακόμα ότι, αν υποτάξουμε αυτούς που ανάφερα πιο πάνω, δεν απομένει στον κόσμο ούτε πόλη ούτε έθνος που να μπορεί να μας αντιμετωπίσει στη μάχη. Έτσι θα υποδουλώσουμε κι εκείνους που μας έφταιζαν αλλά κι εκείνους που δε μας έκαναν κανένα κακό.

Ηρόδοτος, VIII, 8, γ

Άσκηση

Στο παραπάνω κείμενο, που είναι σε ευθύ λόγο, ο Ξέρξης μιλάει σε σύναξη Περσών αξιωματούχων πριν από την εκστρατεία του στην Ελλάδα. Να μεταφέρετε το κείμενο στον πλάγιο λόγο ξεκινώντας με τη φράση: *Ο Ξέρξης μιλώντας στους Πέρσες αξιωματούχους υποστηρίζει...*